

Mødedokument

A8-0223/2015

30.6.2015

BETÆNKNING

om familieføretagender i Europa
(2014/2210(INI))

Udvalget om Industri, Forskning og Energi

Ordfører: Angelika Niebler

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING	3
BEGRUNDELSE	12
UDTALELSE FRA UDVALGET OM BESKÆFTIGELSE OG SOCIALE ANLIGGENDER	14
UDTALELSE FRA UDVALGET OM KVINDERS RETTIGHEDER OG LIGESTILLING	22
RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET	27

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om familieforetagender i Europa (2014/2210(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 17 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,
 - der henviser til de kriterier, som Kommissionen fastlagde i 2003 for en definition på små og mellemstore virksomheder (SMV'er),
 - der henviser til Kommissionens meddelelse om 2020-handlingsplanen for iværksætterkultur (COM(2012)0795),
 - der henviser til 2009-rapporten fra Kommissionens ekspertgruppe "Overview of family-business-relevant issues: research, policy measures and existing studies",
 - der henviser til sin beslutning af 5. februar 2013 om bedre adgang til finansiering for SMV'er¹,
 - der henviser til sin beslutning af 15. januar 2014 om genindustrialisering af Europa med henblik på at fremme konkurrenceevne og bæredygtighed²,
 - der henviser til Kommissionens meddelelse om "Tænk småt først" – En "Small Business Act" for Europa (COM(2008)0394),
 - der henviser til forretningsordenens artikel 52,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Industri, Forskning og Energi og udtalelse fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender og Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling (A8-0223/2015),
- A. der henviser til, at ejendom er beskyttet i henhold til artikel 17 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder;
- B. der henviser til, at familieforetagender før i tiden generelt har ydet store bidrag til kraftige opsving i den europæiske økonomi og spiller en betydelig rolle for økonomisk vækst og social udvikling, bekæmpelse af arbejdsløshed, især blandt unge, og investering i menneskelig kapital; der henviser til, at familieforetagenders generationsoverskridende karakter styrker den økonomiske stabilitet; der henviser til, at familieforetagender sædvanligvis spiller en afgørende rolle i den regionale udvikling med hensyn til beskæftigelse, videregivelse af knowhow og regional planlægning; der henviser til, at politikker, der er målrettet mod familieforetagender, kunne tilskynde til iværksætteri og motivere europæiske familier til at starte deres egne

¹ Vedtagne tekster P7_TA(2013)0036.

² Vedtagne tekster P7_TA(2014)0032.

- familieføretagender;
- C. der henviser til, at ifølge Ernst and Young Family Business Yearbook 2014 er 85 % af alle europæiske virksomheder familieføretagender, som tegner sig for 60 % af arbejdspladserne i den private sektor;
 - D. der henviser til, at familieføretagender har forskellig størrelse og derfor oplever forskellige vanskeligheder og problematikker;
 - E. der henviser til, at de fleste familieføretagender er SMV'er, men at familieføretagender også kan være små, mellemstore eller store virksomheder, og at de kan være børsnoterede eller ikkebørsnoterede; der henviser til, at de i vid udstrækning er blevet sidestillet med SMV'er, og at man har forsømt at tage i betragtning, at der også findes meget store multinationale selskaber, som er familieføretagender; der henviser til, at der i nogle EU-medlemsstater er nogle få familieføretagender, som skaber en stor del af samtlige virksomheders samlede omsætning og dermed yder et afgørende bidrag til bevarelsen, også i krisetider, og skabelsen af arbejdspladser og vækst og til det pågældende lands økonomiske succes; der henviser til, at mange familieføretagender, som ikke længere falder under definitionen på SMV'er, men samtidig er langt fra at være en stor koncern, ikke opfylder betingelserne for at nyde godt af finansieringsmuligheder og blive fritaget for visse administrative forpligtelser; der henviser til, at dette uvægerligt giver unødvendig administration, som er en stor belastning, især for disse midcapfamilieføretagender;
 - F. der henviser til, at et stort antal familieføretagender er aktive i mere end ét land, hvilket er ensbetydende med, at modellen med familieføretagender har en transnational dimension;
 - G. der henviser til, at love om direkte beskatning og arveret henhører under medlemsstaternes kompetenceområde, og til, at nogle medlemsstater har vedtaget foranstaltninger til at støtte familieføretagender og gøre noget ved deres problemområder;
 - H. der henviser til, at familieføretagender opfattes som havende stor integritet og høje værdier, som sætter kursen for deres forretningsaktiviteter, og sætter høje standarder for virksomhedens sociale ansvar over for deres ansatte og miljøet, hvilket også skaber et gunstigt miljø for balance mellem arbejdsliv og privatliv; der henviser til, at familieføretagender normalt er garant for, at viden og færdigheder vil blive videregivet, og at de i nogle tilfælde spiller en vigtig rolle i de sociale forbindelser;
 - I. der henviser til, at familielandbrug er den mest almindelige forretningsmodel inden for landbruget og yder et væsentligt bidrag til forebyggelsen af affolkning af landdistrikterne og i mange tilfælde udgør den eneste kilde til beskæftigelse i de regioner i Europa, der er bagud i udviklingen, især i de mindst industrialiserede regioner; der henviser til, at familielandbrugene kan benyttes som en model for succes, fordi de generelt aktivt udlever princippet om den økonomisk og socialt bæredygtige, cirkulære økonomi, og fordi kvinder i denne forbindelse som driftsledere i landbruget ikke kun bidrager med iværksætterånd, men samtidig råder over særlige kommunikative og sociale kompetencer;

- J. der henviser til, at Kommissionens ekspertgruppe om familieforetagender afsluttede sit arbejde for mere end fem år siden, og at der siden da ikke er iværksat noget nyt europæisk initiativ på EU-plan; der henviser til, at der fortsat mangler forskning og oplysninger på nationalt og europæisk plan, som gør det muligt at forstå familieforetagendernes særlige behov og strukturer;
- K. der henviser til, at der ikke findes nogen konkret, enkel og harmoniseret definition på et "familieforetage", som er juridisk bindende i hele Europa;
- L. der henviser til, at det på grund af den manglende definition ikke er muligt at samle sammenlignelige data i EU-medlemsstaterne, så man kan gøre opmærksom på familieforetagendernes særlige situation, behov og økonomiske resultater; der henviser til, at denne mangel på pålidelige og sammenlignelige data kan hæmme den politiske beslutningstagning og medføre, at familieforetagendernes behov ikke bliver opfyldt;
- M. der henviser til, at familieforetagender ud over deres økonomiske betydning også spiller en central rolle i samfundsmæssig forstand;
- N. der henviser til, at der ikke findes forbund eller andre former for interesserepræsenterende organisationer i alle 28 EU-medlemsstater, som udtrykkeligt tager sig af familieforetagendernes behov;
- O. der henviser til, at bestræbelserne på EU-plan på at fremme iværksætterkultur og nystartede virksomheder bør øges og suppleres med større opmærksomhed rettet mod at fremme og stimulere familieforetagenders overlevelse på lang sigt;
- P. der henviser til, at modellen med familieforetagender er ujævnt fordelt over EU-medlemsstaterne; der henviser til, at en væsentlig andel af familieforetagenderne i Europa har en transnational dimension og udøver deres aktiviteter i forskellige medlemsstater;
- Q. der henviser til, at kvinder i EU i gennemsnit tjener 16 % mindre i timen end mænd, og at der er knaphed på kvinder på høje poster og i lederstillinger, og der henviser til, at arbejdspraksisser og lønsystemer for mænd ikke er de samme som for kvinder, hvilket gør det sværere for kvinder at være økonomisk uafhængige, deltage fuldt ud på jobmarkedet og opnå balance mellem arbejdsliv og privatliv;
- R. der henviser til, at kvinder ofte spiller en usynlig rolle eller fungerer som galionsfigurer og ikke får deres job- eller lønstatus anerkendt tilstrækkeligt, hvilket har alvorlige konsekvenser med hensyn til socialsikringsbidrag, pensioner og velfærdsrettigheder og også med hensyn til anerkendelse af deres færdigheder, hvilket fremgår af oplysningerne om kønsbestemte lønforskelle og pensionsforskelle¹;

Betydning for økonomien

1. understreger, at familieforetagender normalt udviser et stort socialt ansvar over for deres

¹ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/gender_pay_gap/140319_gpg_da.pdf

- ansatte og forvalter ressourcerne aktivt og ansvarligt, og at de generelt har en holdbar og langsigtet tilgang til virksomhedens økonomiske fremtid (ved at være hæderlige købmænd, ansvarlige ejere eller forvaltere) og derfor yder et vigtigt bidrag både til deres lokalsamfund og til Europas konkurrenceevne samt skaber og bevarer arbejdspladser af høj kvalitet;
2. understreger, at familieforetagender på grund af deres egen historie er tæt knyttede til et bestemt sted og derfor også skaber og bevarer arbejdspladser i landområder og i mindre gunstigt stillede områder, hvormed de bidrager til at bekæmpe aldrings- og affolkningsprocessen, som mange områder i EU er berørt af; opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til at tilvejebringe den omkostningseffektive infrastruktur, der er nødvendig for at sikre konkurrenceevne, fornyelse, vækst og bæredygtighed hos sådanne virksomheder, især mikrovirksomhederne og de nyopstartede virksomheder, og for at lette samarbejdet på tværs af sektorer og grænser og dermed hjælpe dem med at vokse og gøre sig gældende internationalt;
 3. anerkender, at familieforetagender er den største enkelte kilde til beskæftigelse i den private sektor, og at det, der skaber kontinuitet, fornyelse og vækst i familieforetagender, derfor også skaber kontinuitet, fornyelse og vækst i den europæiske økonomi;
 4. konstaterer, at især højt specialiserede familieforetagender spiller en vigtig rolle som underleverandører til og innovatorer for større virksomheder, og at de på grund af deres langsigtede og generationsoverskridende måde at agere på giver disse virksomheder materiel sikkerhed og dermed yder et betydeligt bidrag til den økonomiske vækst;
 5. minder Kommissionen om, at størstedelen af familieforetagenderne er SMV'er¹, og at det derfor er vigtigt at anvende ”think small first”-princippet for bedre at tilpasse EU-lovgivningen til realiteterne og behovene i disse foretagender og give dem mulighed for at drage fordel af støtteprogrammer og foranstaltninger til mindskelse af bureaukratiet;
 6. påpeger, at familieforetagender kan spille en væsentlig rolle med hensyn til at opmuntre mindretal og underrepræsenterede grupper til at deltage i deres lokale økonomier;
 7. påpeger, at den større tillid mellem familiemedlemmer gør familieforetagender meget fleksible og sætter dem i stand til hurtigt at tilpasse sig ændringer i det økonomiske og sociale miljø; mener, at det forhold, at familieforetagender opererer på nichemarkeder i lange perioder, samtidig betyder, at de er eksperter i at identificere nye muligheder og innovere;

Finansiering

8. konstaterer, at familieforetagender ofte har en betydeligt større egenkapitalandel end ikkefamilieforetagender, at denne høje egenkapitalandel sikrer økonomisk stabilitet i sådanne virksomheder og i økonomien som helhed og samtidig giver et råderum til

¹ Den endelige rapport "OVERVIEW OF FAMILY-BUSINESS-RELEVANT ISSUES" fra Europa-Kommissionens ekspertgruppe, november 2009.

yderligere investeringer i virksomheden, som derfor ikke bør indskrænkes;

9. opfordrer på denne baggrund medlemsstaterne til at sørge for, at de nationale regler om arve- og gaveafgifter, om gæld og egenkapital og om virksomhedsbeskatning støtter og ikke er diskriminerende for egenkapitalfinansiering, som er så vigtig for familieforetagenderne; der henviser til, at lovgivning om direkte beskatning og arveret henhører under medlemsstaternes kompetenceområde; opfordrer derfor medlemsstaterne til at undersøge låneskævheder i deres skattelovgivninger ved at vurdere deres indvirkning på selskabers finansieringsstruktur og investeringsniveauet og til at sikre ligebehandling af egenkapitalfinansiering sammenlignet med lånefinansiering for ikke at være til hinder for generationsskifter og ikke at mindske familieforetagenders muligheder på lang sigt; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at undersøge alle former for skattemæssig diskrimination af egenkapitalfinansiering i lyset af princippet om fair konkurrence;
10. understreger, at sikring af sikker virksomhedsfinansiering på lang sigt er blevet en central faktor for konkurrenceevnen; fremhæver i denne sammenhæng betydningen af internationalt stabile finansmarkedsstrukturer; opfordrer Kommissionen til at sikre, at den ikke skaber unødige byrder for virksomhederne i forbindelse med reguleringen af finansmarkederne;
11. opfordrer Kommissionen til at overveje at udvide gruppen af støttemodtagere inden for alle eksisterende instrumenter for SMV'er og/eller iværksættere, navnlig Cosme, til også at omfatte familieforetagender;
12. understreger, at mange funktioner i familieforetagender underfinansieres på grund af finanskrisen og den negative økonomiske konjunktur, og at det er vigtigt for familieforetagender at have åben og uhindret adgang til alternative finansieringskilder;
13. bemærker i denne forbindelse vigtigheden af at fremme alternative låneformer for familieforetagender såsom andelslånekasser;

Udfordringer

14. konstaterer, at 35 % af de virksomheder, som ikke investerer på udenlandske markeder, begrundes dette med manglende kendskab til disse markeder og manglende erfaringer med internationalisering; opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til at stille information om internationaliseringsmuligheder til rådighed især for de mindre familieforetagender via internationaliseringsportalen for SMV'er og den europæiske platform for klyngesamarbejde (ECCP) og til at sørge for, at de har adgang til bedre udveksling af erfaringer og bedste praksis, herunder internationaliseringsmuligheder via internettet; opfordrer derudover medlemsstaterne til at stille støttetjenester til rådighed for virksomheder, som har til hensigt at investere internationalt, f.eks. i form af informationstilbud eller eksportkreditgarantier, ved at nedbryde handelsbarrierer og ved at fremme specifik uddannelse for en iværksætter- og forretningsfamiliekultur;
15. bemærker, at øget internationalisering af familieforetagenderne vil give flere muligheder for økonomisk vækst og øget jobskabelse; opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til at yde de mindre familieforetagender hjælp til bedre at kunne

- udnytte den digitale infrastruktur;
16. erkender, at de skattemæssige, juridiske og administrative rammer, inden for hvilke familieforetagender (og indehaverledede virksomheder) opererer, defineres af virkningerne af kombinationen af selskabsret og privatret;
 17. konstaterer, at 87 % af indehaverne af et familieforetagende er af den overbevisning, at bevaring af kontrollen med virksomheden er en af nøglefaktorerne bag succes¹; konstaterer, at det af Kommissionens meddelelse om 2020-handlingsplanen for iværksætterkultur² fremgår, at overdragelse af en virksomheds ejerskab sammen med overdragelsen af dens ledelse fra en generation til den næste er den største udfordring, et familieforetagende stilles overfor;
 18. bemærker, at små og mellemstore familieforetagender hele tiden udfordres af et behov for innovation og for at tiltrække de rigtige færdigheder og kompetencer; opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til at tilvejebringe incitamenter for de mindre familieforetagender til at tage risici med henblik på at vokse, til at uddanne deres medarbejdere og til at benytte sig af ekstern viden;
 19. opfordrer medlemsstaterne til at forenkle de administrative procedurer og beskatningssystemerne og i den forbindelse især at tage hensyn til de udfordringer, som de små og mellemstore virksomheder og familieforetagenderne står overfor;
 20. opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at gribe til handling for at udvikle digitale iværksætteraktiviteter og digitale færdigheder, så familieforetagenderne kan få fuldt udbytte af de digitale teknologier;
 21. opfordrer derfor medlemsstaterne til at forbedre de juridiske grundvilkår for generationsskifte i familieforetagender og til at skabe særlige finansieringsinstrumenter målrettet mod sådanne generationsskifter og dermed forebygge likviditetsflaskehalse, således at familieforetagendernes overlevelse sikres, og nødsalg forhindres; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fremme specifik uddannelse og videreuddannelse for familievirksomheder inden for virksomhedsoverdragelse, ledelsesstrukturer, ejerstrategier og innovationsstrategier, navnlig i de lande, hvor familieforetagender som koncept af historiske årsager endnu ikke er så veletableret, hvilket kan bidrage til deres succes på lang sigt, især for så vidt angår overdragelse af virksomheden;
 22. understreger familieforetagendernes behov for at have direkte tilknytning til uddannelsesaktiviteter, som hele tiden holder dem underrettet om de nyeste fremgangsmåder inden for god virksomhedsledelse; understreger i den sammenhæng, at familieforetagender bidrager afgørende til, at reformer inden for erhvervsuddannelse lykkes, og at antallet af lærepladser øges; konstaterer, at velfungerende systemer for erhvervsuddannelse på lang sigt kan medvirke til at bekæmpe manglen på faglært arbejdskraft og ungdomsarbejdsløsheden; påpeger, at Kommissionen og medlemsstaterne bør fremme udveksling af bedste praksis med hensyn til, hvordan

¹ European Family Business Barometer, juni 2014.

² COM(2012)0795.

- erhvervsuddannelsessystemerne kan skabe de bedst mulige rammebetingelser for, at familievirksomheder investerer i lærepladser;
23. noterer sig nødvendigheden af at imødegå andre udfordringer, som familieforetagender står overfor, såsom vanskelighederne med at finde og fastholde kvalificeret arbejdskraft og vigtigheden af at styrke uddannelse i iværksætterkultur og lederuddannelse med specielt sigte på familieforetagender;
 24. understreger vigtigheden af EU-finansierede uddannelsesordninger for iværksættere af små virksomheder, som gør det muligt for familieforetagenders ejere at tilpasse deres virksomheder til et miljø i hastig forandring drevet af den voksende globale økonomiske integration, fremkomsten af nye teknologier og det øgede fokus på en kulstoffattig og grønnere økonomi;
 25. bemærker, at fremme af iværksætteri i skoler og andre uddannelsesinstitutioner er af central betydning for at udvikle iværksættertankegangen hos flere; mener endvidere, at uddannelsen bør omfatte emner, der er specifikke for familieforetagender, herunder ejerskab, generationsskifte og familieledelse, samt mere generelle oplysninger, såsom betydningen af innovation som et middel til at genopfinde en virksomhed;
 26. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at tage højde for det formelle og uformelle lejlighedsvis og usynlige arbejde, som familiemedlemmer udfører, også i familieforetagender, og opfordrer medlemsstaterne til at skabe klare retlige rammer;
 27. understreger, at familieforetagendernes bidrag til innovation kan forbedres ved at fremme deres deltagelse i offentligt-private partnerskaber og klynger og ved at støtte deres samarbejde med forskningsinstitutioner;

Perspektiver

28. opfordrer Kommissionen til i forbindelse med initiativet om bedre regulering at foretage en analyse af den eksisterende lovgivning, der har betydning for familieforetagenderne, med henblik på at identificere problemer og vækstbarrierer;
29. opfordrer Kommissionen til at få udført regelmæssige og passende finansierede studier, hvori ejerskabets betydning for en virksomheds succes og overlevelse bliver analyseret, og de særlige udfordringer for familieforetagender bliver belyst, og til for Europa-Parlamentet og medlemsstaterne at fremsætte forslag om en definition på et "familieforetagende", som er statistisk anvendelig overalt i Europa under hensyntagen til de forskellige forhold i medlemsstaterne, og som er udarbejdet i samarbejde med Eurostat; opfordrer endvidere Kommissionen til at gøre brug af den eksisterende taskforce for data om små og mellemstore virksomheder til at indsamle tilstrækkelige data, herunder om familieforetagender i alle medlemsstater, til at kunne foretage en sammenligning af familieforetagendernes situation og af familieforetagender og ikkefamilieforetagender, til at fremme oplysninger om eksempler på knowhow og bedste praksis og udveksling heraf i hele EU, for eksempel ved at oprette et kontaktcenter for familieforetagender i Kommissionen og også ved at gøre bedst mulig brug af programmer såsom "Erasmus for Unge Iværksættere", og til at gøre det muligt at yde mere målrettet hjælp;

30. opfordrer Kommissionen til at udarbejde en konsekvensanalyse af, hvorvidt det vil være muligt at udvide den europæiske definition på SMV'er fra 2003, således at den ud over rent kvantitative kriterier også medtager kvalitative kriterier, som består i også at tilgodese en virksomheds ejerskab og i den forbindelse tage højde for sammenblandingen af ejerskab, kontrol og ledelse, det, at risiko og ansvar ene og alene ligger hos familien selv, virksomhedens sociale ansvar og generelt det personlige aspekt af at drive en virksomhed, også set i forhold til medarbejderes deltagelse i ledelsen af virksomhedens aktiviteter og de følger, dette kan få for familieforetagender, f.eks. for så vidt angår statsstøtte og sådanne virksomheders berettigelse til at modtage støtte;
31. opfordrer Kommissionen til i mellemtiden inden for rammerne af sine obligatoriske konsekvensanalyser at få gennemført en undersøgelse af, hvorvidt det er praktisk muligt at etablere en "familieforetagende-test" (f.eks. vedrørende politikker for ejerskab, ledelsesstruktur eller privatlivets fred) svarende til SMV-testen, og til, hvis undersøgelsen viser, at det er muligt, at indføre den hurtigst muligt med det formål at kunne afdække følgerne af bestemte retsakter for familieforetagender på forhånd og således undgå unødvendigt bureaukrati og byrdefulde hindringer for familieforetagenderne, idet man er særligt opmærksom på virkningerne af kombinationen af selskabsret og privatret;
32. bemærker, at forskelle i f.eks. skattelovgivning, støtteordninger eller gennemførelsen af EU-lovgivningen i nabolandene kan volde problemer i grænseområderne for iværksættere, herunder iværksættere med familieforetagender; opfordrer derfor medlemsstaterne til at gennemgå nationale lovforslag og den foreslåede metode til gennemførelse af EU-lovgivningen med henblik på at fastslå, hvilke følger disse har for iværksættere, herunder iværksættere med familieforetagender, i grænseområderne;
33. opfordrer Kommissionen til at nedsætte og fastlægge kommissoriet for en intern permanent arbejdsgruppe, som specifikt tager sig af familieforetagendernes behov og særlige forhold, regelmæssigt aflægger rapport til Parlamentet og medlemsstaterne, tilskynder til udveksling af bedste praksis mellem medlemsstaternes organisationer for familieforetagender og udbreder retningslinjer og standardtekster og -løsninger for familieforetagender til afhjælpning af deres specifikke problemer; opfordrer også Kommissionen til at etablere en kvikskranke for virksomheder, som kan stå til rådighed som kontaktsted på EU-plan for familieforetagender og sådannede interessegrupper, og til at yde hjælp i forbindelse med eventuelle konkrete spørgsmål, især om EU-lovgivning og adgang til EU-finansiering;
34. fremhæver kvinders iværksætterrolle i familieforetagender; opfordrer Kommissionen til at iværksætte en undersøgelse af kvinders tilstedeværelse i familieforetagender i Europa og til at evaluere de muligheder, som familieforetagender giver for at øge kvinders indflydelse og skabe lige muligheder og balance mellem familieliv og arbejdsliv; understreger, at det er nødvendigt at beskytte kvinders ret til på lige fod med mændene at overtage familieforetagender ved at fremme en kultur med lige rettigheder for mænd og kvinder, som fremmer kvinders iværksætterrolle i familieforetagender, herunder i lederstillinger; understreger også, at familieforetagender bør overholde lovbestemmelserne om social sikring, pensionsbidrag og normer for sikre arbejdsvilkår;

35. minder endnu engang medlemsstaterne og de lokale og regionale myndigheder om betydningen af, at der er et tilstrækkeligt udbud af prismæssigt overkommelige tjenesteydelser af høj kvalitet til pasning af børn og pleje af ældre og andre omsorgsafhængige personer, skatteincitament for virksomheder og anden kompensation til at hjælpe kvinder og mænd, der er arbejdstagere, selvstændige eller ledere i familieforetagender, til at afbalancere deres familie- og arbejdsmæssige forpligtelser;
36. understreger behovet for separate og behørigt lønnede perioder med barselsorlov for mødre og fædre og forældreorlov, som opfylder arbejdstageres, selvstændiges og arbejdsgiveres behov;
37. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at støtte det europæiske netværk af EU-ambassadører for kvindelige iværksættere og EU-netværket af mentorer for kvindelige iværksættere med henblik på at styrke deres profil;
38. konstaterer, at familielandbrug i kraft af deres jordbesiddelse er bundet til et bestemt sted; opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til at sørge for, at disse familievirksomheders fortsatte beståen især ikke bringes i fare af overdrevent bureaukrati; henviser til kvindernes vigtige rolle i driften af familielandbrug og opfordrer medlemsstaterne til at støtte erhvervsmæssig uddannelse specielt målrettet mod kvindelige landbrugere med henblik på at styrke kvindernes direkte involvering i familiebrugene endnu mere;
39. opfordrer Kommissionen til at sigte mod at styrke iværksætterånd overalt i EU i lyset af familieforetagendernes betydning for den europæiske økonomi og til at skabe et ekspertisefremmende erhvervsmiljø;
40. opfordrer Kommissionen til som en hastesag at udarbejde en meddelelse, hvori familieforetagendernes rolle bliver analyseret med henblik på at styrke den europæiske økonomis konkurrenceevne og vækst inden år 2020, og til at udforme en køreplan, hvori der indgår en liste over de foranstaltninger, som forventes at styrke de økonomiske vilkår og udviklingsmulighederne for familieforetagenderne i EU, og øge bevidstheden om de særlige udfordringer for familieforetagender, som skal tages op, samt til at forbedre deres konkurrenceevne, orientering mod internationale markeder og jobskabelsespotentiale;
41. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

BEGRUNDELSE

Fremme af arbejdspladser, vækst og investeringer har førsteprioritet i den nye Kommissions politiske retningslinjer, som dens formand, Jean-Claude Juncker, præsenterede i begyndelsen af sin mandatperiode i sommeren 2014 – og det er der god grund til: Den finansielle og økonomiske krise har medført, at der i hele EU stadigvæk er omkring 25 mio. arbejdsløse, og at antallet af arbejdsløse unge under 25 år ligger på over 5 mio. Bruttonationalproduktet er i nogle EU-medlemsstater faldet drastisk ned i det tocifrede område under krisen¹.

De første spæde positive resultater af den strengere økonomiske og budgetmæssige styring i EU har man allerede kunnet konstatere. Økonomien i Europa er langsomt ved at komme op i omdrejninger. Kommissionen har forudsagt en vækst i bruttonationalproduktet (BNP) på 1,3 % i 2015 (sammenlignet med forudsigelsen på 1,1 % året før) og 1,9 % i 2016 (sammenlignet med forudsigelsen på 1,7 % året før). Europa kan imidlertid mere end det, vores potentiale er langt fra udnyttet til fulde. Det vigtige er at skabe et positivt investeringsklima for vores virksomheder og generelt at skærpe bevidstheden omkring iværksætter i hele EU.

Især vores familieføretagender kan spille en afgørende rolle i bekæmpelsen af den finansielle og økonomiske krise og i genopretningen af økonomien. Mere end 60 % af alle europæiske virksomheder er familieføretagender, og de står for 40-50 % af arbejdspladserne i den private sektor. Det resultat nåede Kommissionens ekspertgruppe allerede til i deres afsluttende rapport i 2009.

Familieføretagender tænker mere langfristet end ikke-indehaverledede virksomheder; de vil sikre sig, at virksomheden også bliver en økonomisk succes i de efterfølgende generationer. Der findes veletablerede familieføretagender i 3., 4., eller 5., generation i rigtig mange EU-medlemsstater. Denne succeshistorie skal selvfølgelig fortsættes. På grund af deres historie er mange familieføretagender usædvanlig trofaste over for det sted, hvor de befinder sig. Dermed yder de et afgørende bidrag til sikring af Europas konkurrenceevne og skabelsen af arbejdspladser.

Og på trods af, at familieføretagender spiller en så vigtig rolle for vores økonomi, er de næsten upåagtede inden for politik. Således fastlagde Kommissionen allerede i 2003 en definition på små og mellemstore virksomheder (SMV'er) på EU-plan. En ekspertgruppe under Kommissionen forsøgte i 2009 at følge dette eksempel og fastlægge en definition på familieføretagender. Den er imidlertid ikke juridisk bindende og bliver ikke anvendt i medlemsstaterne. Følgen heraf er, at mange familieføretagender, som ikke længere falder under definitionen på SMV'er, men samtidig er langt fra at være en stor koncern, på den ene side ikke kan nyde godt af finansieringsmuligheder, og på den anden side heller ikke bliver fritaget for visse forpligtelser. Dette medfører uvægerligt unødvendig administration, som også og især for familieføretagender er en stor belastning.

Dertil kommer, at mange familieføretagender desperat forsøger at tvinge sig selv til at blive ved med at opfylde de kriterier, som Kommissionen har fastlagt for SMV'er. Følgerne er ikke

¹ Estland, Letland, Litauen, kilde: Kommissionen

til at tage fejl af: De holder op med at ansætte flere medarbejdere for på den måde at forhindre stigninger i indkomst og omsætning, hvilket automatisk forhindrer yderligere vækst.

Et andet problem, som manglen på en definition har medført, er, at det er meget vanskeligt at sammenligne familieforetagenders situation i samtlige EU-medlemslande. Kommissionens ekspertgruppe konstaterede i 2009 inden for rammerne af sit mandat, at der i EU findes mere end 90 forskellige definitioner på familieforetagender. Dermed er det umuligt at sammenligne deres særlige karakteristika, vanskeligheder o.l.

Fælles for alle familieforetagender er dog den vigtige udfordring, som de alle før eller siden kommer til at stå overfor: Spørgsmålet om generationsskiftet i virksomhedens ledelse: Hvert år finder der generationsskifte sted i omkring 450 000 virksomheder, som igen beskæftiger omkring 2 mio. mennesker. På grund af de mange vanskeligheder, der er forbundet med sådanne generationsskifter, skønnes omkring 150 000 virksomheder at måtte lukke hvert år, og omkring 600 000 arbejdspladser at gå tabt¹. Her skal politikken sikre de rigtige rammevilkår for at forhindre dette tab af arbejdspladser. Det er især de nationale regler om arve-, gave- og virksomhedsbeskatning, som vanskeliggør et generationsskifte inden for familien. Mange familieforetagender beslutter sig for en løsning i form af en fond eller "indkøb" af en ekstern direktør. Det indebærer imidlertid, at kontrollen med virksomheden for størstedelens vedkommende glider ud af familiens hænder. Bevaring af denne kontrol er imidlertid set fra virksomhedernes synspunkt en af nøglefaktorerne bag succes.

Mere end 6 år efter at Kommissionens ekspertgruppe om familieforetagender har afsluttet sit arbejde, er det derfor på høje tid, at fokus endnu engang rettes mod denne vigtige gruppe af virksomheder. Vi har akut behov for flere data, tal og fakta fra de enkelte medlemsstater for bedre at kunne forstå familieforetagendernes problemer og udfordringer og fremme udveksling af bedste praksis. Det er nok usandsynligt, at der er brug for konkret lovgivningsmæssig regulering på europæisk plan (bortset fra de nationale ordninger i skatteanliggender). Det drejer sig snarere om at rette politikernes opmærksomhed mod denne vigtige gruppe af igangsættere og at yde hjælp, hvor der er behov for hjælp. Et sted at begynde kunne f.eks. være (midlertidig) indførelse af en "familieforetage-test", som så skal gennemføres i forbindelse med konsekvensanalyser for at kunne konstatere, om planlagte ændringer i EU-retten vil få konsekvenser for familieforetagender og deres strukturer, og i givet fald hvilke.

¹ 2020-handlingsplanen for iværksætterkultur, COM(2012)0795.

11.5.2015

UDTALELSE FRA UDVALGET OM BESKÆFTIGELSE OG SOCIALE ANLIGGENDER

til Udvalget om Industri, Forskning og Energi

om familieforetagender i Europa
(2014/2210(INI))

Ordfører for udtalelse: Marita Ulvskog

FORSLAG

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender opfordrer Udvalget om Industri, Forskning og Energi, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

- A. der henviser til, at "familie" betyder slægtninge op til fjerde grad af slægtskab, og at slægtninge, der ikke bor samme sted, separerede ægtefæller og samlevende også betragtes som familiemedlemmer;
- B. der henviser til, at familieforetagender også kan tage form af aktie- eller andelsselskaber, og at arbejde i en familievirksomhed ikke er gratis;
- C. der henviser til, at familieforetagender udgør mere end 60 % af alle europæiske virksomheder, tegner sig for mellem 40 % og 50 % af alle arbejdspladser og varierer i omfang fra små virksomheder til selskaber, hvilket betyder, at de problemer og vanskeligheder, de kommer ud for, er forskellige; der henviser til, at langt de fleste familieforetagender er SMV'er, der giver beskæftigelse til to tredjedele af de mennesker, der er beskæftiget i Den Europæiske Union, og skaber 85 % af de nye job i Europa; der henviser til, at nye virksomheder i gennemsnit skaber to nye job, og at udvidelse af eksisterende virksomheder skaber ca. fem nye job;
- D. der henviser til, at størstedelen af familieforetagender er SMV'er, og til, at et familieforetagendes størrelse bør være et af de centrale elementer, som der skal tages hensyn til i definitionen af et sådant foretagende;
- E. der henviser til, at familieforetagender spiller en afgørende rolle i den regionale udvikling hvad angår beskæftigelse og regional planlægning;
- F. der henviser til, at der hos familieforetagender er en større tendens til at være langsigtet

orienterede, og at de yder et væsentligt bidrag til økonomien, idet de giver langsigtet stabilitet takket være deres sociale ansvarlighed, stor ansvarsbevidsthed hos ejerne, en særlig grad af engagement i deres lokale og regionale samfund og økonomier og stærke værdier, der er rodfæstede i den europæiske tradition om "hæderlige købmænd", og der henviser til, at familieforetagender generelt, selv om de lider meget under den økonomiske krise, håndterer den mere beslutsomt og derfor er mere tilbageholdende med hensyn til at gøre medarbejderne arbejdsløse; der henviser til, i denne forbindelse, at Den Europæiske Union støtter familieforetagender med initiativer såsom de såkaldte familieaftaler; der henviser til, at familieforetagender yder et væsentligt bidrag til forebyggelsen af affolkning af landdistrikterne og i mange tilfælde udgør den eneste kilde til beskæftigelse i de regioner i Europa, der er mest bagud i udviklingen, især i de mindst industrialiserede regioner;

- G. der henviser til, at bestræbelserne på EU-plan på at fremme iværksætterkultur og nystartede virksomheder bør øges og suppleres med større opmærksomhed rettet mod at fremme og stimulere familieforetagenders overlevelse på lang sigt;
- H. der henviser til, at det er afgørende at forbedre de retlige vilkår for generationsskifte (overdragelse af selskabet inden for familien), herunder navnlig anvendelsesområdet for og rækkevidden af de forskellige regler for arveafgift og ejendomsskat i EU, idet der gøres opmærksom på, at 480 000 virksomheder overdrages i EU hvert år, og at det berører over 2 millioner job; der henviser til, at de mange vanskeligheder, der er forbundet med sådanne generationsskifter, medfører, at omkring 150 000 virksomheder tvinges til at lukke hvert år med deraf følgende tab af omkring 600 000 arbejdspladser¹;
- I. der henviser til, at arveafgifter er et alvorligt problem især for små og mellemstore familieejede virksomheder og endda er skyld i, at nogle af disse virksomheder bliver indskrænket eller opløst;
- J. der henviser til, at en fælles europæisk definition af familieforetagender er nødvendig, ikke alene for at forbedre kvaliteten af den statistiske dataindsamling om sektorens resultater, men også som et hjælpemiddel for politiske beslutningstagere til bedre at imødekomme familieforetagendernes og samfundets behov;
- K. der henviser til, at familieforetagender garanterer, at viden og færdigheder vil blive videregivet, og at de i nogle regioner spiller en vigtig rolle i de sociale forbindelser;
- L. der henviser til, at familielandbrug er familieforetagender, der udgør en platform for succes, fordi de omsætter princippet om en miljømæssigt og socialt bæredygtig cirkulær økonomi i praksis;
- M. der henviser til, at iværksætteruddannelse kan yde et væsentligt bidrag til forbedring af beskæftigelsesudsigterne for unge, eftersom der er større sandsynlighed for, at de vil starte deres egen virksomhed, og deres virksomheder tenderer til at være mere innovative og succesrige end dem, der ledes af personer uden en iværksætteruddannelse i bagagen; der henviser til, at der endvidere er mindre risiko for, at disse unge bliver arbejdsløse, og at de

¹ 2020-handlingsplanen for iværksætterkultur, COM(2012)0795.

oftere er i stabil beskæftigelse med bedre og mere velbetalte job;

- N. der henviser til, at modellen med familieforetagender er ujævnt fordelt over EU-medlemsstaterne; der henviser til, at en væsentlig andel af familieforetagenderne i Europa har en transnational dimension og udøver deres aktiviteter i forskellige medlemsstater;
1. bemærker, at der i EU findes over 90 definitioner af et familieforetagende; glæder sig over, at der arbejdes på en EU-definition af begrebet "familieforetagende", og opfordrer til yderligere bestræbelser på at fastlægge en officiel definition under hensyntagen til selskabsretten, de særlige forhold i medlemsstaterne med hensyn til deres bidrag til at garantere sociale rettigheder, social sikring, pensionsrettigheder, regler for medbestemmelse samt sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen; understreger, at en enkel og klar definition, der er let at anvende og gør det let at foretage sammenligninger mellem de enkelte lande, vil bidrage til en bedre forståelse af fænomenet og de udfordringer, som familieforetagender står over for, til at give et klart billede af deres bidrag til samfundet og til at gøre det muligt at indføre målrettede og effektive foranstaltninger;
 2. opfordrer Kommissionen til at fortsætte arbejdet med at fastlægge en fælles EU-definition på begrebet "familieforetagende" ved at gennemføre en konsekvensanalyse af en eventuel revision af den europæiske definition på SMV'er fra 2003, ved at medtage familieforetagenders størrelse som et af de centrale elementer i overvejelserne, eftersom en lovgivningsmæssig tilgang baseret på ideen om én standardløsning for alle ikke er tilstrækkelig til at imødekomme familieforetagernes mangfoldige behov med hensyn til beskatning og adgang til finansiering, og ved sammen med medlemsstaterne at udarbejde en liste over fælles indikatorer, på grundlag af hvilke familieforetagender kan beskrives, og som kan gøre det muligt at udarbejde statistikker over familieforetagernes bidrag til beskæftigelsen, med henblik på bedre at forstå ejerskab og hjælpe til at udforme bedre politikker, der letter adgangen til markeder og finansiering for familieforetagender; mener, at definitionen bør være enkel, klar og nem at anvende i alle medlemsstater;
 3. opfordrer dem, der arbejder på en EU-definition af begrebet "familieforetagende", til at sikre, at denne definition tager højde for mangfoldigheden af familier i EU-samfundene og ikke diskriminerer imod visse familieformer, og at den ikke begrænses til kun at betyde en familie bestående af en mand, en kvinde og deres biologiske børn;
 4. opfordrer i betragtning af, at ejerskab er et grundlæggende aspekt for familieforetagender, medlemsstaterne til at overveje at indføre ændringer i deres beskatningssystem og selskabslovgivning, som muliggør en mere effektiv og gnidningsløs overdragelse og fastholdelse af virksomheden inden for familien; foreslår, at der som god praksis, der udbredes og fremmes, sker en sænkelse af gave- og arveafgifter, indførelse af gunstigere beskatningsregler for geninvesterede overskud sammenlignet med reglerne for gældsfinansiering samt fremme af brugen af aktier uden stemmeret som en metode til at forbedre adgangen til finansiering uden at miste kontrollen over virksomheden;
 5. henviser til, at overdragelse af et foretagende inden for familien ofte er arv af social og kulturel kapital og af viden, som er skabt fra generation til generation, og at dette bør bevares og fremmes; der påpeger, at det imidlertid ifølge nye tal fra 2011 skønnes, at der hvert år er omkring 450 000 virksomheder i EU, der søger arvtagere, hvilket berører op til

2 millioner ansatte; gør opmærksom på, at der i EU hvert år er risiko for, at ca. 150 000 virksomheder og 600 000 job vil gå tabt som følge af ineffektive virksomhedsoverdragelser; understreger, at god praksis for rettidig bebudelse af planer om en virksomhedsoverdragelse er af afgørende betydning i denne henseende; foreslår medarbejderkøb af virksomheden som en af de mulige løsninger på generationsskifteproblemet i disse europæiske SMV'er; påpeger, at langsigtede modeller for arbejdstagernes finansielle deltagelse (AFD), der er hensigtsmæssigt udformet, også kunne bidrage til bevarelsen af disse små firmaer og styrkelsen af de regionale økonomier og beskæftigelsen over hele EU;

6. opfordrer de kompetente myndigheder på medlemsstatsniveau til at fremme iværksætterkultur og fremme ”minivirksomhedsprojekter” i skoler i betragtning af familieforetagendernes store jobskabelspotentiale; henviser til, at familieforetagender repræsenterer den største pulje af iværksætterpotentiale og er naturlige ”kuvøser” for fremtidige iværksættere, og at der derfor er et voksende behov for at styrke deres innovation og fremskridt; understreger desuden, at det for at gøre ledelsen af familievirksomheder mere professionel er afgørende at fremme uddannelse i iværksætterkultur for både nystartede virksomheder og eksisterende familiefirmaer og at skabe incitament for innovation og fremskridt, især på ledelsesplan, herunder at tilbyde uddannelse inden for personale, karriereplanlægning og ledelse, hvilket vil bidrage til at tiltrække og fastholde en kvalificeret arbejdsstyrke;
7. konstaterer med bekymring, at den finansielle krise og den efterfølgende recession især har ramt de europæiske mikrovirksomheder og SMV'er, hvoraf mange er familieforetagender, og fremhæver betydningen af hjælp fra EU's side til at sætte fornyet skub i den økonomiske vækst ved at støtte skabelsen af job af høj kvalitet såvel som betydningen af at fremme gunstige lovgivningsrammer især hvad angår adgang til finansiering, beskatning og inkluderende socialsikring til alle involverede i SMV-strukturerne; understreger, at veltilrettelagt målrettet støtte til en sund omstrukturering kan have stor positiv indvirkning på bevarelsen af arbejdspladser, og understreger desuden vigtigheden af at lette de administrative procedurer for familieforetagender, herunder ved at bruge kvikskrankeløsninger; fremhæver det lokale jobskabelspotentiale hos SMV'er i nye og opkommende sektorer, f.eks. den cirkulære økonomi; understreger, at eftersom overdragelse af et foretagende fra den ene generation til den anden er den største udfordring for et familieforetagende, er det vigtigt, at medlemsstaterne prøver at forbedre både lovgivningsrammerne for overdragelse af familieforetagender og adgangen til finansiering af disse generationsskifter og således forhindrer likviditetsproblemer og nødtvungne salg og sikrer familieforetagendernes overlevelse; understreger samtidig, at lovgivningsrammen ikke må tillade nogen indskrænkning af arbejdstagernes sociale og overenskomst-mæssige rettigheder;
8. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at familieforetagender informeres bedre om mulighederne for international udvikling, og til at forbedre udveksling af erfaringer og god praksis, navnlig gennem EURES-programmet, ved at støtte grænseoverskridende mobilitet på arbejdsmarkedene og dermed styrke levedygtigheden og velstanden hos familieforetagender, som er vigtige jobskabere; understreger betydningen af EURES-T-tjenesten, der kan rådgive om arbejdskraftens mobilitetsmuligheder i grænseregioner og hjælpe grænsearbejdere med at løse retlige,

administrative og skattemæssige problemer i forbindelse med arbejdskraftens mobilitet;

9. noterer endvidere nødvendigheden af at imødegå andre udfordringer, som familieforetagender står over for, såsom vanskelighederne med at finde og fastholde kvalificeret arbejdskraft og vigtigheden af at styrke uddannelse i iværksætterkultur og lederuddannelse med specielt sigte på familieforetagender;
10. henleder opmærksomheden på den vigtige rolle, som familielandbrug spiller i landdistrikterne i mange medlemsstater, og opfordrer medlemsstaterne til at støtte uddannelse i virksomhedsdrift specielt rettet mod landbrugere; opfordrer især indtrængende til, at der i denne forbindelse gives støtte til uddannelsesprojekter for unge iværksættere, der driver familielandbrug, med henblik på at øge deres succesfulde deltagelse i landbrugsorganisationer og regionale organisationer;
11. opfordrer indtrængende Kommissionen til at lette og fremme familieforetagenders overlevelse på lang sigt og lægge mere vægt på at udvikle støtte og vejledning med det formål at gøre det nemmere at gennemføre generationsskifter i familieforetagender;
12. understreger, at familieforetagender på grund af overlappet mellem familie-, ejerskabs- og forretningslementer har særlige karakteristika, som der bør tages hensyn til; understreger dog nødvendigheden af at tage fat på arbejdsretlige spørgsmål, socialpolitik og sociale rettigheder, f.eks. mere balanceret kønsfordeling i bestyrelser, bestemmelser om forening af arbejdsliv og familieliv og arbejdstagernes økonomiske deltagelse, på en retfærdig og socialt ansvarlig måde;
13. opfordrer medlemsstaterne til at finde anvendelige og acceptable løsninger angående arveafgift på familieejede foretagender for at sikre, at betalingen af disse afgifter ikke fører virksomheden ud i likviditetsproblemer eller fører til nedskæring i antallet af ansatte eller skader den bæredygtige udvikling af virksomheden under den næste generations ansvar;
14. opfordrer Kommissionen til fortsat at tilstræbe en bedre gennemførelse af de allerede eksisterende EU-henstillinger¹, hvad angår forenkling af beskatningsreglerne og andre bestemmelser, for at forbedre de juridiske vilkår for generationsskifter;
15. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til yderligere at fremme udveksling af bedste praksis for at understøtte overdragelse af foretagender, især hvad angår de lovgivningsmæssige rammer;
16. anser det for tilrådeligt at støtte inddragelse af professionelle eksterne ledere med sigte på at forbedre forvaltningen af familieforetagendet;
17. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at tilskynde til arbejdstagernes økonomiske deltagelse i virksomheden i overensstemmelse med den voksende offentlige anerkendelse af fordelene herved i lyset af den finansielle og økonomiske krise;

¹ Henstillingen fra 1994, meddelelsen fra 1998 og Lille-forummet, vejledningen i bedste praksis fra 2003 og Kommissionens meddelelse fra 2006 om "Gennemførelse af Fællesskabets Lissabon-program for vækst og beskæftigelse – Overdragelse af virksomheder – Kontinuitet og en ny start"

18. opfordrer Kommissionen til aktivt at fremme ligestilling mellem kønnene inden for rammerne af familieforetagender hvad angår iværksætterkultur, kvalifikationer, lederskab, overdragelse og generationsskifte; opfordrer den med sigte herpå til at bruge de eksisterende forvaltningsstrukturer på medlemsstatsplan til at fremme oprettelsen af kvikskrænker for kvindelige iværksættere; opfordrer endvidere til at forbedre adgangen til hjælp til børnepasning for "iværksættermødre";
19. henleder Kommissionens opmærksomhed på, at de fleste familieforetagender er SMV'er, og at det derfor er vigtigt at anvende "think small first"-princippet for bedre at tilpasse EU-lovgivningen til realiteterne og behovene i disse foretagender og give dem mulighed for at drage fordel af støtteprogrammer og reduktion af bureaukratiet;
20. henleder Kommissionens opmærksomhed på behovet for afbalancerede lige konkurrencevilkår for alle virksomheder, der er aktive i EU, idet man samtidig respekterer og fremmer familieforetagenders unikke karakter;
21. understreger, at familieforetagender også har et ansvar for at udbyde egnede uddannelsespladser eller sammenlignelige erhvervspraktikpladser, og at de skal fremme den fortsatte uddannelse af ansatte i deres virksomheder for at forebygge mangel på kvalifikationer og støtte konceptet med livslang læring;
22. understreger vigtigheden af EU-finansierede uddannelsesordninger for iværksættere af små virksomheder, hvilket gør det muligt for familieforetagenders ejere at tilpasse deres virksomheder til et miljø i hastig forandring drevet af den voksende globale økonomiske integration, fremkomsten af nye teknologier og det øgede fokus på en kulstoffattig og grønnere økonomi;
23. opfordrer Kommissionen til at udforme en ikkelovgivningsmæssig europæisk familiestrategi, der tager fuldt hensyn til den rolle, som forældre spiller i familieforetagender, herunder den sociale og økonomiske betydning af kvindelige iværksættere og det særlige bidrag, de yder til gennemførelse af de principper, der ligger til grund for retfærdig ledelse, social ansvarlighed hos iværksætterne og en ny, bæredygtig arbejdskultur;
24. opfordrer Kommissionen til inden for GD for Erhvervspolitik at oprette en enhed med den særlige opgave at støtte og informere familieforetagender, herunder en kvikskrænke i hver medlemsstat, der kan hjælpe med adgang til EU-midler og EU-finansiering samt yde forretningsmæssig bistand;
25. opfordrer Kommissionen til i det europæiske semester at medtage henstillinger til medlemsstaterne om, hvordan de kan skabe et retfærdigt familieforetagendevenligt miljø, især med hensyn til beskatning, virksomhedsoverdragelse og iværksætteruddannelse;
26. opfordrer Kommissionen til aktivt at fremme og udbrede oplysninger om modellen med familieforetagender over hele EU, for eksempel ved at oprette et kontaktcenter for familieforetagender i Kommissionen og ved at fremme overførsel af knowhow og bedste praksis mellem medlemsstaterne og også ved at gøre bedst mulig brug af programmer såsom "Erasmus for Unge Iværksættere";

27. opfordrer medlemsstaterne til at skabe en klar lovgivningsramme for formel og uformel lejlighedsvis ansættelse af familiemedlemmer;
28. tilskynder medlemsstaterne til at indføre de samme foranstaltninger for social sikring for ejere af familieføretagender som for ansatte som et incitament til overdragelse af familievirksomheder;

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	7.5.2015
Resultat af den endelige afstemning	+: 24 -: 20 0: 3
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, Martina Dlabajová, Elena Gentile, Arne Gericke, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Zdzisław Krasnodębski, Kostadinka Kuneva, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Elisabeth Morin-Chartier, Georgi Pirinski, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Ulla Tørnæs, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská, Inês Cristina Zuber
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Georges Bach, Heinz K. Becker, Karima Delli, Tania González Peñas, Marju Lauristin, Helga Stevens, Ivo Vajgl, Tom Vandenkendelaere
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere (forretningsordenens art. 200, stk. 2)	Andrea Cozzolino, Rosa D'Amato

3.3.2015

UDTALELSE FRA UDVALGET OM KVINDERS RETTIGHEDER OG LIGESTILLING

til Udvalget om Industri, Forskning og Energi

om familieføretagender i Europa
(2014/2210(INI))

Ordfører for udtalelse: Daniela Aiuto

FORSLAG

Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling opfordrer Udvalget om Industri, Forskning og Energi, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

- A. der henviser til, at kvinders deltagelse i familieføretagender er stigende, og at kvinder udgør en vigtig ressource på grund af deres høje uddannelsesniveau og påviste lederevne, når det gælder om at fastlægge strategier, træffe beslutninger, lede virksomheder og løse problemer;
- B. der henviser til, at der imidlertid kun er få oplysninger tilgængelige vedrørende kvinder, der er ansat i familieføretagender, eftersom begrebet familieføretagende fortsat er relativt udokumenteret;
- C. der henviser til, at familieføretagender, familiedrevne selvstændige virksomheder og nye virksomheder af denne slags udgør en vigtig mulighed for karriere og personlig udvikling for kvinder, selv om dette forhold ikke er anerkendt, fordi der ikke er nogen kvindelige rollemodeller at følge;
- D. der henviser til, at kvinder møder betydelige vanskeligheder i deres deltagelse i familieføretagender og støder på både vertikal og horisontal kønssegregation på trods af kvinders høje uddannelsesniveau, idet de udgør 60 % af alle nyuddannede;
- E. der henviser til, at problemet i mange lande ligger i det forhold, at samfundet er gennemsyret af en mandsdomineret kultur i alle samfundslag og ikke kun på arbejdspladsen;
- F. der henviser til, at familiedrevne landbrug giver en platform for succes, fordi de omsætter princippet om miljømæssigt og socialt bæredygtig cirkulær økonomi i praksis, og fordi

kvinder i denne sammenhæng som ledere bidrager til en iværksættertankegang;

- G. der henviser til, at kvinder i EU i gennemsnit tjener 16 % mindre i timen end mænd, og at der er mangel på kvinder på høje poster og i lederstillinger, og der henviser til, at arbejdspraksisser og lønsystemer for mænd ikke er de samme som for kvinder, hvilket gør det sværere for kvinder at være økonomisk uafhængige, deltage fuldt ud på jobmarkedet og opnå balance mellem arbejds- og privatliv;
- H. der henviser til, at kvinder ofte spiller en usynlig rolle eller fungerer som galionsfigurer og ikke får deres job- eller lønstatus anerkendt tilstrækkeligt, hvilket har alvorlige konsekvenser med hensyn til socialsikringsbidrag, pensioner og velfærdsrettigheder og også med hensyn til anerkendelse af deres færdigheder, hvilket fremgår af oplysningerne om kønsbestemte lønforskelle og pensionsforskelle¹;
- I. der henviser til, at kvinder i mange europæiske lande ofte må fungere som galionsfigurer, enten af skatteårsager eller på grund af juridiske hindringer, der afholder en mandlig iværksætter fra at udfylde en post i en virksomhed eller at placere den i sit eget navn;
- J. der understreger, at det er vanskeligt for kvinder at få lov til at overtage familieforetagender, idet sønner favoriseres, og døtre meget ofte udelukkes;
- K. der henviser til, at kvinder, der forsøger at kombinere deres rolle som mødre og erhvervsaktører ofte er tvunget til at tilsidesætte eller ligefrem opgive tanken om moderskab for at kunne drive virksomheden;
- L. der henviser til, at ca. 60 % af alle virksomheder i EU er familiedrevne eller familieejede;
- M. der henviser til, at en af de væsentligste bekymringer for familieforetagender er at sikre kompetent familieledelse igennem generationer, og der henviser til, at kønsstereotyper giver sønner forrang frem for døtre, når det gælder videreførelsen af familievirksomheden;
- N. anerkender det meget vigtige eksempel, som en velfungerende ledelse af familieforetagender udgør, og dens betydning for bæredygtigheden af den europæiske økonomi og den sociale markedsøkonomi i Europa;
- 1. opfordrer til en mere effektiv anvendelse og gennemførelse af foranstaltninger til at sikre lige muligheder og ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og karrierer og af proaktive foranstaltninger til at fremme det underrepræsenterede køns deltagelse med henblik på at undgå horisontal og vertikal segregation, løn- og jobmæssig forskelsbehandling (usynlighed og funktion som galionsfigur), særlig hvad angår lederopgaver, ansvarsposter og lederroller og for at give begge køn lige muligheder, sociale rettigheder, adgang til sundhed, løn og pensioner;
- 2. Fastholder, at de færdigheder, som kvinder opnår fra familieforetagender, skal anerkendes for at give disse kvinder mulighed for at fremme deres karrierer i andre typer virksomheder;

¹ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/gender_pay_gap/140319_gpg_da.pdf

3. opfordrer til at vedtage en utvetydig definition af familieforetagender for alle medlemsstaterne, der giver et solid karrieregrundlag for begge køn, som det anbefales i den europæiske ekspertgruppes endelige rapport fra 2009 med et overblik over spørgsmål med relevans for familieforetagender ("Overview of Family-Business-Relevant Issues");
4. understreger, at det er nødvendigt at beskytte kvinders ret til på lige fod med mændene at overtage familieforetagender ved at fremme en retfærdighedskultur mellem mænd og kvinder, som fokuserer på kvinders iværksætterrolle i familieforetagender i forbindelse med ledelsesmæssige og ansvarsbetonede stillinger, og ved at skabe et miljø, hvor kvindelige iværksættere og familieforetagender kan trives, og hvor foretagsomhed belønnes;
5. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at støtte det europæiske netværk af EU-ambassadører for kvindelige iværksættere og EU-netværket af mentorer for kvindelige iværksættere med henblik på at styrke deres profil;
6. Henleder opmærksomheden på den vigtige rolle, som kvinder spiller i driften af familielandbrug, og opfordrer medlemsstaterne til at støtte erhvervsuddannelse specifikt målrettet kvindelige landbrugere for at styrke kvinders deltagelse i driften af familielandbrug yderligere; opfordrer især indtrængende til, at der i denne forbindelse gives støtte til uddannelsesprojekter for kvinder, der driver familielandbrug, med henblik på at styrke kvinders deltagelse i landbrugsorganisationer og regionale organisationer;
7. understreger, at det er nødvendigt at sikre de bedst mulige arbejdsbetingelser med hensyn til sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen;
8. opfordrer til at fremme rollen som mor og erhvervskvinde med henblik på at sikre retten til moderskab og yde økonomisk bistand til at sikre balancen mellem familiemæssige og erhvervmæssige forpligtelser; opfordrer til foranstaltninger til at støtte beskæftigelse og børnepasningstjenester i hjemmet for at give kvindelige iværksættere mulighed for at forene arbejds- og familieliv;
9. understreger, at flere muligheder for kvinder i familieforetagender vil gavne såvel kvinder som virksomheder;
10. opfordrer til, at der vedtages alle mulige foranstaltninger for at hindre og straffe udnyttelse eller tvang, situationer, der fører til afpresning og/eller underkuelse eller vold mod kvinder på arbejdspladsen, og påpeger, at isolation og forskelsbehandling ud over fysisk vold også er former for mental grusomhed eller psykologisk aggression;
11. minder endnu engang medlemsstaterne og de lokale og regionale myndigheder om betydningen af, at der er et tilstrækkeligt udbud af prismæssigt overkommelige tjenester af høj kvalitet til pasning af børn og pleje af ældre og andre omsorgsafhængige personer, skatteincitamentter for virksomheder og anden compensation til at hjælpe kvinder og mænd, der er arbejdstagere, selvstændige eller ledere i familieforetagender, til at afbalancere deres familie- og arbejdsmæssige forpligtelser;
12. opfordrer Kommissionen til at påbegynde en undersøgelse og statistisk analyse af tilstedeværelsen af kvinder i familieforetagender i Europa;

13. understreger behovet for separate og behørigt lønnede perioder med barselsorlov for mødre og fædre og forældreorlov, som opfylder arbejdstageres, selvstændiges og arbejdsgiveres behov;
14. opfordrer indtrængende Den Europæiske Union og medlemsstaterne til at medregne lige muligheder for mænd og kvinder og overveje og inkludere proaktive foranstaltninger til at fremme deltagelsen af de underrepræsenterede køn samt øget adgang for kvinder til erhvervsuddannelse, hver gang de lovgiver om spørgsmål med relation til familieforetagender og især i forbindelse med direktivet om kvinder i bestyrelser;
15. understreger, at fjernelsen af alle forskellene mellem mænd og kvinder, der er arbejder i familieforetagender, ville gavne økonomien og samfundet generelt; påpeger, at strategien for ligestilling mellem mænd og kvinder 2010-2015 har til formål at øge beskæftigelsesraten til 75 % for kvinder, hvilket er det mål, der er fastsat i Europa 2020-strategien, og at dette inkluderer de grupper af kvinder, der har den laveste beskæftigelsesrate;
16. understreger behovet for at støtte rammer for kvinder, der er ejere og ledere af familieforetagender, for at øge deres selvtillid og formåen;
17. insisterer på kravet om, at familieforetagender skal sikre lige behandling og lige muligheder for mænd og kvinder på arbejdspladsen i forbindelse med ledelsen af virksomheden og beslutningstagningen, og at de til dette formål skal vedtage foranstaltninger for at hindre enhver form for forskelsbehandling og for at fremme ligestilling mellem kønnene;
18. understreger, at der er behov for at udarbejde konkrete forslag med henblik på at skabe en bedre balance mellem arbejds-, familie- og privatliv ved at tilskynde mænd og kvinder til at dele de arbejds- og familiemæssige samt sociale arbejdsopgaver mere ligeligt, navnlig med hensyn til pleje af omsorgsafhængige personer og børnepasning; bemærker, at et bedre udbud af dagpleje og plejetjenester ikke kun afhænger af offentlige politikker for etableringen af sådanne faciliteter, men også af incitamenter for virksomhederne til at tilbyde sådanne løsninger; bemærker, at fleksibilitet med hensyn til arbejdstiderne og organiseringen af arbejdet samt deltidsarbejde kan være en måde at sikre en bedre balance mellem arbejds- og privatliv på;
19. opfordrer Rådet til hurtigst muligt at opnå konsensus og vedtage direktivet om en mere ligelig kønsfordeling blandt menige bestyrelsesmedlemmer i børsnoterede selskaber, så alle børsnoterede selskaber, herunder familieforetagender, opfylder målet om, at mindst 40 % af deres bestyrelsesmedlemmer er kvinder;

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	26.2.2015
Resultat af den endelige afstemning	+ : 21 - : 3 0 : 3
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Daniela Aiuto, Anna Maria Corazza Bildt, Viorica Dăncilă, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Vicky Maeijer, Angelika Mlinar, Krisztina Morvai, Maria Noichl, Marijana Petir, Liliana Rodrigues, Jordi Sebastià, Ernest Urteaga, Ángela Vallina, Beatrix von Storch, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Inés Ayala Sender, Linnéa Engström, Eleonora Forenza, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Dubravka Šuica, Marc Tarabella
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere (forretningsordenens art. 200, stk. 2)	Rosa D'Amato, José Inácio Faria

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	16.6.2015
Resultat af den endelige afstemning	+: 48 -: 5 0: 5
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Zigmantas Balčytis, Bendt Bendtsen, Reinhard Bütikofer, Jerzy Buzek, Philippe De Backer, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Fredrick Federley, Ashley Fox, Adam Gierak, Theresa Griffin, Marek Józef Gróbarczyk, András Gyürk, Roger Helmer, Eva Kaili, Barbara Kappel, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Jeppe Kofod, Miapetra Kumpula-Natri, Janusz Lewandowski, Ernest Maragall, Edouard Martin, Nadine Morano, Dan Nica, Aldo Patriciello, Morten Helveg Petersen, Miroslav Poche, Miloslav Ransdorf, Michel Reimon, Herbert Reul, Paul Rübig, Algirdas Saudargas, Dario Tamburrano, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Miguel Urbán Crespo, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Martina Werner, Flavio Zanonato
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Michał Boni, David Coburn, Miriam Dalli, João Ferreira, Gerben-Jan Gerbrandy, Françoise Grossetête, Janusz Korwin-Mikke, Constanze Krehl, Olle Ludvigsson, Piernicola Pedicini, Sofia Sakorafa, Maria Spyrali, Indrek Tarand, Mihai Țurcanu, Anneleen Van Bossuyt
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere (forretningsordenens art. 200, stk. 2)	Marietje Schaake, Bart Staes